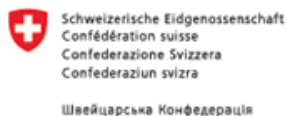

Особливості розвитку системи освіти в умовах воєнного стану

20.11.2023

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Міністерство розвитку
громад та територій України

DOCCU
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

PÄDAGOGISCHE
HOCHSCHULE
ZÜRICH

**PH
ZH**

ОТГ
АСОЦІАЦІЯ

Розвиток освіти

1. Безпека
2. Оптимізація мережі
3. Оптимізація та гнучкість освітнього процесу
4. Налагодження комункативних зв'язків
5. Моніторинг стану справ

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Збитки від руйнувань та пошкоджень освітніх установ

Міністерство освіти та науки України регулярно оновлює дані про руйнування та пошкодження закладів освіти на своїй платформі у вигляді інтерактивної мапи.

За наведеними даними, від початку повномасштабного вторгнення 3 793 заклади освіти постраждали від бомбардувань та обстрілів, а 365 із них – зруйновані вщент.

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Збитки від руйнувань та пошкоджень освітніх установ

Зруйновані та пошкоджені заклади освіти в регіонах України

Область	Пошкоджено	Зруйновано	Область	Пошкоджено	Зруйновано
Вінницька	4	0	Миколаївська	246	33
Волинська	0	0	Одеська	81	0
Дніпропетровська	283	9	Полтавська	17	0
Донецька	770	160	Рівненська	2	0
Житомирська	126	1	Сумська	130	8
Закарпатська	0	0	Тернопільська	1	0

Збитки від руйнувань та пошкоджень освітніх установ

Закарпатська	0	0	Тернопільська	1	0
Запорізька	212	14	Харківська	579	51
Івано-Франківська	0	0	Херсонська	296	51
Київська	198	13	Хмельницька	5	0
Кіровоградська	9	0	Черкаська	11	0
Луганська	182	23	Чернівецька	0	0
Львівська	8	0	Чернігівська	144	2

Збитки

Найбільше пошкоджених та зруйнованих закладів освіти зареєстровано в Донецькій області. Також значних втрат зазнала Харківська, Херсонська, Дніпропетровська та Запорізька області.

Станом на серпень 2023 року прямі втрати збитків по освітянській сфері оцінюють в \$9,7 млрд. Найбільші збитки від руйнувань та пошкоджень закладів освіти — у Харківській, Донецькій, Чернігівській, Запорізькій та Київській областях.

Заходи безпеки

Станом на вересень 2023 року в Україні функціонує майже 13 тисяч шкіл, із яких понад 80% вже обладнано укриттями. За даними Міністерства освіти та науки України, близько 7.5 тисяч шкіл працюють в очному форматі, 3.8 тисяч – працюють у змішаному форматі, а 2.5 тисячі шкіл навчають виключно дистанційно.

Заходи безпеки

10 серпня 2023 року наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від №702 було затверджено ДБН В.2.2-5:2023 Захисні споруди цивільного захисту.

Вказані норми набирали чинності з 01 листопада 2023 року (при цьому ДБН В.2.2.5-97 «Захисні споруди цивільного захисту» втрачає чинність). Незважаючи на те, що в ЄДЕССБ вказаний ДБН було опубліковано 20.09.2023 року (VN01:9096—0455-6544-5353), ДБН В.2.2-5:2023 набере чинності 01 лютого 2023 року, відповідно положень ПКМУ №530 від 03.05.2022 року.

Заходи безпеки

Згідно з цими нормами, **всі проєкти відбудови** житлових і громадських будівель, у тому числі, шкіл, лікарень, садочків повинні передбачати наявність правильно облаштованих захисних споруд.

Вказані норми встановлюють вимоги **до проектування та будівництва** захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів) та споруд подвійного призначення із захисними властивостями сховищ або протирадіаційних укриттів.

Їх слід застосовувати при новому будівництві та реконструкції захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів) та споруд подвійного призначення із захисними властивостями сховищ або протирадіаційних укриттів.

Заходи безпеки

Вимоги ДБН можуть повністю або частково використовуватися для: **проектування капітального ремонту** захисних споруд, СПП (сховищ, протирадіаційних укриттів), інженерних систем та конструкцій **з метою відновлення їх експлуатаційних показників**;

проектування захисних споруд цивільного захисту (сховища, протирадіаційні укриття), які входять до складу запасних пунктів управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, з урахуванням особливості їх функціонального призначення (відповідно завдання на проектування).

Заходи безпеки

Вимоги ДБН можуть повністю або частково використовуватися для: **проектування капітального ремонту** захисних споруд, СПП (сховищ, протирадіаційних укриттів), інженерних систем та конструкцій **з метою відновлення їх експлуатаційних показників**;

проектування захисних споруд цивільного захисту (сховища, протирадіаційні укриття), які входять до складу запасних пунктів управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, з урахуванням особливості їх функціонального призначення (відповідно завдання на проектування).

Заходи безпеки

Положеннями цих Норм передбачено, що захисні споруди та споруди подвійного призначення (СПП) **проектуються та будуються** таким чином, щоб протягом певного часу (до 48 годин) створити належні умови для перебування людей, що підлягають укриттю, та забезпечити їх захист шляхом виключення або зменшення прогнозованих впливів небезпечних чинників, які можуть виникнути як складова частина небезпечних явищ надзвичайної ситуації, воєнних (бойових) дій та терористичних актів.

Заходи безпеки

Норми містять положення, що носять обов'язковий, рекомендований та довідковий характер.

Обов'язковість позначається словами “повинно”, “потрібно”, “слід”, “має”, “не можна”.

DECIDE

швейцарсько-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Заходи безпеки

Для рекомендованих вимог використані слова у такому контексті: – “як правило” – вимога, яка означає рекомендоване рішення, а відступ від неї повинен бути обґрунтованим; – “рекомендується” – вимога, яка означає рекомендоване рішення, та відхилення від якої не потребує додаткових умов; – “можна” – вимога, яка описує одне з допустимих (альтернативних) технічних рішень; – “допускається” – вимога, яка визначає, що запропоноване рішення застосовують як виняток, наприклад, унаслідок обмеженої можливості застосування інших рішень.

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Заходи безпеки

Інклюзивність

Затверджений проєкт ДБН передбачає, що всі захисні споруди мають **відповідати стандартам інклюзивності**, в тому числі, фізичної безбар'єрності. Зокрема, такі споруди мають бути обладнані пандусами для людей з інвалідністю. У разі неможливості облаштування пандуса рекомендується застосовувати підйомні пристрої та механізми.

Також у захисних спорудах повинні бути облаштовані системи візуальної та тактильної навігації, контрастне маркування на сходах та порогах.

Під час нового будівництва обов'язковим є облаштування мінімум одного універсального санітарно-гігієнічного приміщення. Таке приміщення має розраховуватися на кожні 200 осіб.

DECIDE

швейцарсько-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти

I. Загальні положення

Захисні споруди цивільного захисту (сховища та протирадіаційні укриття), *споруди подвійного призначення* та *найпростіші укриття* складають *фонд захисних споруд* цивільного захисту і належать до *засобів колективного захисту*.

На сьогодні вимоги щодо створення, утримання, експлуатації та ведення обліку фонду захисних споруд цивільного захисту (далі — захисні споруди) встановлено:

Кодексом цивільного захисту України (далі — Кодекс);

Порядком створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138 (далі — Порядок);

наказом МВС від 09.07.2018 № 579 “Про затвердження вимог з питань

Заходи безпеки

Найпростішим укриттям може слугувати фортифікаційна споруда, підвальне або цокольне приміщення будівлі. У ньому люди можуть перебувати тимчасово, для захисту від небезпечних чинників.

Підвальні приміщення шкіл можна використовувати як найпростіші укриття. Вони мають бути облаштовані таким чином, щоб забезпечити безпеку учнів та працівників шкіл.

Заходи безпеки

Найпростіше укриття повинно бути безпечним і комфортним для перебування у ньому мінімум 48 годин.

Площа укриття на одну людину залежить від віку присутніх. Але повинна бути **мінімум 0,6 м²**, якщо місця розташовані одним ярусом, 0,5 м² — якщо двома.

Якщо укриття розраховане на понад 50 осіб, у ньому обов'язково повинно бути два виходи.

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Заходи безпеки

Рабезпечення працівників та дітей (учнів, студентів) закладів освіти засобами колективного захисту (об'єктами фонду захисних споруд) належить до повноважень керівників таких закладів

DECIDE

швейцарсько-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Заходи безпеки

безпечне освітнє середовище (ЗУ «Про освіту») - **сукупність умов** у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, **шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин**

Колаборанти

Складністю злочинів щодо колабораційної діяльності є те, що вони вчинюються в період воєнного стану, коли наша країна обороняється від ворога, який не тільки окупував частину нашої території, а і продовжує свої напади. Природньо, що в такій ситуації емоції загострюється.

Однак правовій системі потрібно діти неупереджено та враховувати всі нюанси співвідношення норм Міжнародного гуманітарного права та норм ст. 111-1 КПК України. Останній має відповідати міжнародного права прав людини.

Колаборанти

Якщо є інформація про те, що працівник співпрацює з державою-агресором, але кримінального провадження немає, то

- розірвати трудові відносини з таким працівником можна виключно на підставах, передбачених Кодексом законів про працю України з урахуванням норм ЗУ «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»

Колаборанти

Якщо кримінальне провадження розпочато, але вироку ще немає, то - відносно підозрюваного чи обвинуваченого можуть бути застосовані запобіжний захід у вигляді тримання під вартою та відсторонення від посади. У разі отримання ухвали слідчого судді/ суду про відсторонення від посади або про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, роботодавець, керуючись ст. 46 КЗпП України, має відсторонити такого працівника від роботи. На час відсторонення заробітна плата не зберігається.

Колаборанти

Якщо є вирок суду, яким особу визнано винною за ст. 111-1 КК України, то самого обвинувального вироку суду для звільнення «колаборанта» з посади не достатньо.

Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 36 КЗпП України підставою для припинення трудового договору є набрання законної сили вирокіом суду, яким працівника засуджено (крім випадків звільнення від відбування покарання з випробуванням) до позбавлення волі або до іншого покарання, яке виключає можливість продовження даної роботи.

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Колаборанти

Норми Міжнародного гуманітарного права захищають мешканців окупованих за територій відповідно до Женевських конвенцій.

Важливо брати до уваги, що відповідно до ст. 43 Четвертої Женевської конвенції на окупанта покладається обов'язок забезпечити громадський порядок і безпеку, дотримуючись існуючих законів, за виключенням, коли це абсолютно неможливо.

Положення статей 39 цієї Конвенції передбачає, що цивільні, які проживають на окупованій території повинні бути забезпечені можливістю отримати оплачувану роботу.

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

НАКАЗ

18.08.2023 № 685/1013

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
07 вересня 2023 р.
за № 1583/40639**

**Про затвердження Порядку раннього попередження та
евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або
ризикі нападу на заклад освіти**

Відповідно до пунктів 4, 5 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини третьої статті 26 Закону України «Про освіту», пункту 3 Плану заходів щодо

Безпека

Наказом впроваджується:

Порядок дій щодо попередження випадків нападу на заклад освіти для:

- засновників;
- керівників та працівників закладів освіти;
- команди реагування закладу освіти;
- поліцейських та рятувальників.

Алгоритм дій у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти:

підстави для прийняття рішення про евакуацію;

використання спеціальних сигналів оповіщення;

дії керівника закладу освіти, команди реагування закладу освіти та працівників закладу освіти.

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

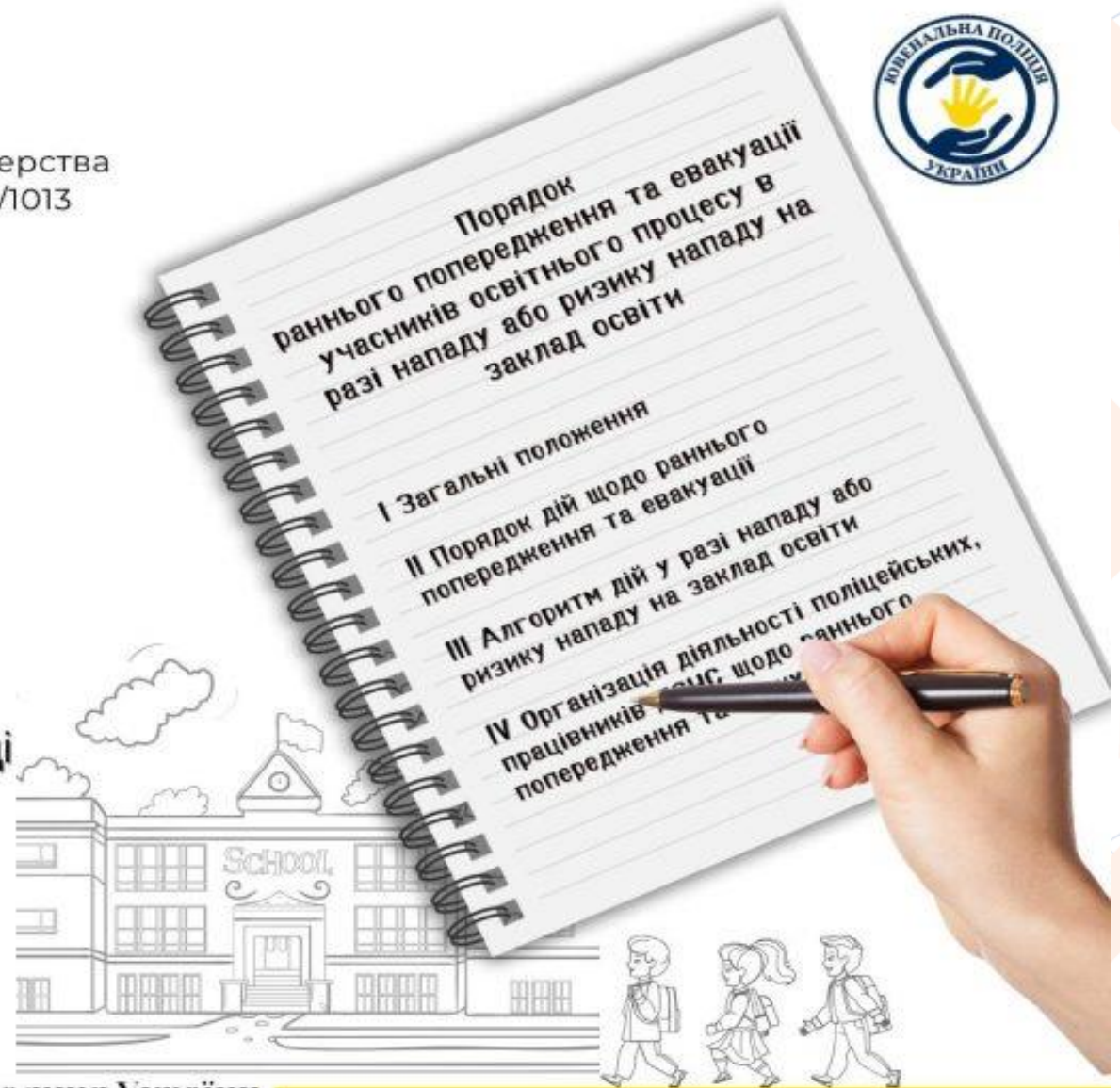
Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України від 18 серпня 2023 року № 685/1013

НАПАД

на заклад освіти -

застосування особою або групою осіб фізичного та/або психологічного насильства (із застосуванням (не застосуванням) різних видів зброї) у закладі освіти (будівлі, споруді, інших об'єктах користування) та прилеглий до нього території, що може загрожувати життю та здоров'ю учасників освітнього процесу.

Порядок дій щодо раннього попередження та евакуації

УЧАСНИКИ

Засновник
закладу
освіти

Керівник
закладу
освіти

Команда
реагування
закладу
освіти

Працівник
закладу
освіти

Уповноважені поліцейські,
працівники ДСНС

ЗАВДАННЯ ПІД ЧАС РАНЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЕВАКУАЦІЇ

ЗАСНОВНИК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Забезпечує:

- впровадження інженерно-технічних заходів цивільного захисту;
- встановлення автоматизованої системи оповіщення, технічних засобів охорони.

КЕРІВНИК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Організовує, забезпечує та контролює виконання заходів.

Створює команду реагування.

Вносить пропозиції засновнику щодо технічних засобів та фізичної охорони.

Організовує проведення навчань, тренувань, тренінгів не рідше ніж чотири рази впродовж навчального року.

Забезпечує:

- унеможливлення доступу сторонніх осіб на територію закладу освіти;
- проведення обстеження закладу освіти не рідше ніж один раз на шість місяців зі складанням акту;
- функціонування системи оповіщення.

Затверджує план евакуації, порядок оповіщення та алгоритми дій у разі нападу або ризику нападу, забезпечує ознайомлення з ними учасників освітнього процесу.

ЗАВДАННЯ ПІД ЧАС РАНЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЕВАКУАЦІЇ

КОМАНДА РЕАГУВАННЯ

закладу освіти

Складає та оновлює паспорт безпеки закладу освіти.

Навчає учасників освітнього процесу діям у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти та проведення їх евакуації.

Розробляє алгоритм дій в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти та плани евакуації.

У разі нападу або ризику нападу на заклад освіти діє згідно з алгоритмом дій.

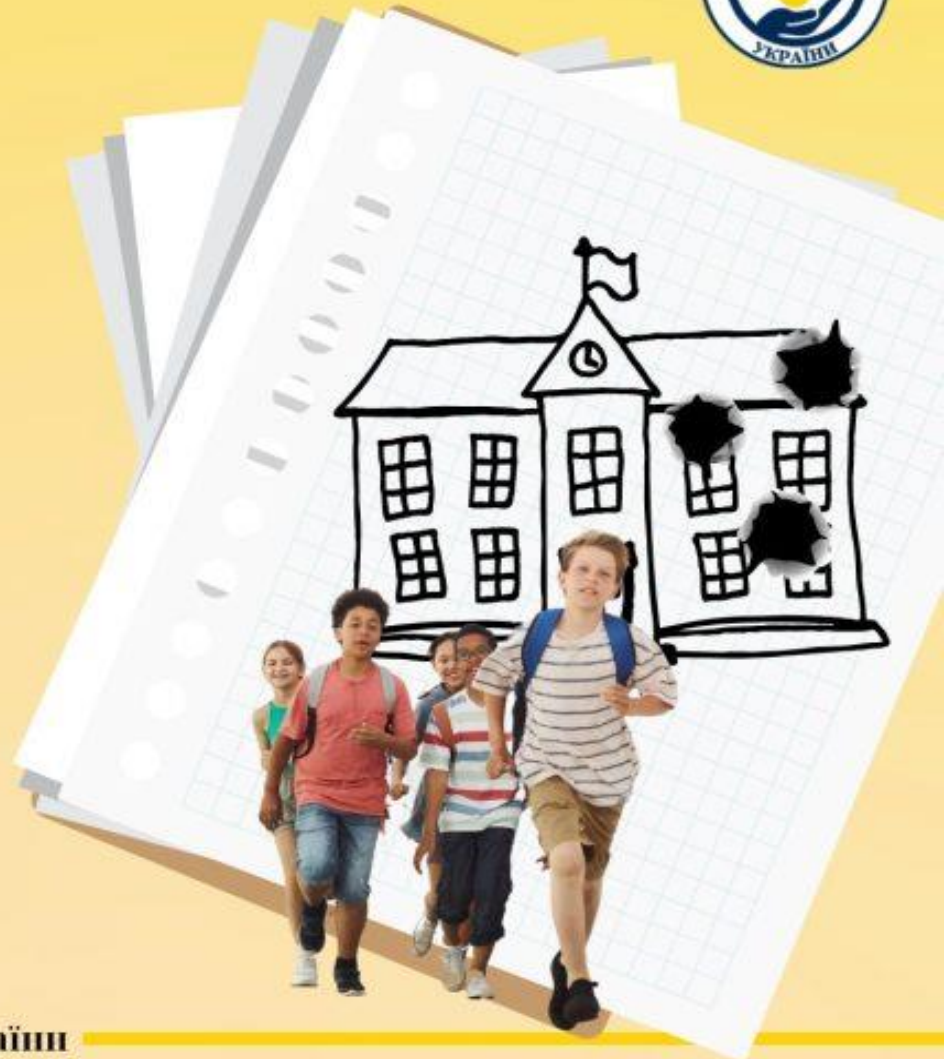
Працівники закладу освіти, затверджені наказом керівника, які здійснюють заходи щодо раннього попередження, евакуації та реагування в разі нападу, ризику нападу на заклад освіти.

ПІДСТАВИ

ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЕВАКУАЦІЮ

1. Перебування в закладі освіти або на його території чи безпосередньо поблизу них осіб, які скоїли напад, або наявні інші дані, що свідчать про намір скоєння нападу.
2. Надходження повідомлень в усній або письмовій формі про напад або ризик нападу на заклад освіти.

АЛГОРИТМ

ДІЙ У РАЗІ НАПАДУ АБО РИЗИКУ НАПАДУ НА ЗАКЛАД ОСВІТИ

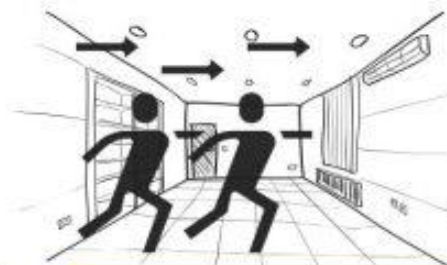

ОПОВІЩЕННЯ

ПРО НАПАД АБО РИЗИК НАПАДУ

перший сигнал – короткий, тривалістю 2–3 секунди, дзвінки, які повторюються п'ять разів із паузами, призначені для повідомлення, що відбувається напад або є ризик нападу на заклад освіти

другий сигнал – довгий,

тривалістю 10–15 секунд, дзвінок, призначений для повідомлення про проведення евакуації.

Поради

Безпечний фізичний простір для перебування учнів та працівників

Перегляньте облаштування навчальних кабінетів

Організуйте безпечне та безперешкодне пересування

Розробіть та запровадьте у школі чіткі процедури реагування та поведінки у надзвичайних ситуаціях.

Проводьте щоденне інформування/інструктажі щодо протоколів безпеки

Забезпечте проходження працівниками школи навчань з надання першої невідкладної допомоги

Підтримуйте проходження педагогічними працівниками психологічних тренінгів

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Поради

Налагодьте та підтримуйте партнерство з батьками

Протоколи безпеки для випадків повітряної тривоги, евакуації до укриття в школі чи за її межами – також інформація, яку необхідно прокомунікувати із батьками. Це важливо з кількох причин:

по-перше, батьки мають знати, що відбувається з їхніми дітьми у школі у разі сигналу “повітряна тривога”, як і куди здійснюється евакуація;

по-друге, володіння інформацією про протоколи безпеки дозволить батькам додатково проговорити їх із дітьми, переконати їх дотримуватися і не хвилюватися.

Перегляньте антибулінгові політики

Поради

У воєнний період кожен заклад освіти має бути готовим для швидкого переходу до дистанційного або змішаного навчання.

Очевидно, що така готовність стане запорукою успішності роботи.

Гнучкий розклад уроків

Технічне забезпечення

Інструкції/протоколи/алгоритми для вчителів, заступників директорів, інформація для батьків щодо онлайн-навчання

Електронні журнали, платформа з навчальними матеріалами

Добір навчальних матеріалів та стратегій роботи з учнями під час різних умов

РЕЗУЛЬТАТИ PISA

ОСВІТНІ ВТРАТИ УЧНІВ В
УКРАЇНІ ТА СВІТІ ЗРОСЛИ:
РЕЗУЛЬТАТИ МІЖНАРОДНОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ
PISA-2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ІНСТИТУТ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
МІЖНАРОДНОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ
PISA-2022

Поради

У воєнний період кожен заклад освіти має бути готовим для швидкого переходу до дистанційного або змішаного навчання.

Очевидно, що така готовність стане запорукою успішності роботи.

Гнучкий розклад уроків

Технічне забезпечення

Інструкції/протоколи/алгоритми для вчителів, заступників директорів, інформація для батьків щодо онлайн-навчання

Електронні журнали, платформа з навчальними матеріалами

Добір навчальних матеріалів та стратегій роботи з учнями під час різних умов

Дякую за увагу!!!

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ